

Zeszyty Naukowe Wydziału Nauk Ekonomicznych i Prawnych
Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego
im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
Studia Ekonomiczne, Prawne i Administracyjne
Zeszyt nr 2 (2019)

Patrycja Bednarczyk¹, Ewelina Zapartowicz²

FINANSOWANIE KREDYTEM BANKOWYM DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie

Przedsiębiorstwa korzystają z różnych źródeł finansowania swojej działalności. Kapitał własny może okazać się niewystarczający do ich dalszego funkcjonowania i rozwoju. Dlatego decydują się one na pozyskanie kapitału obcego. Tradycyjnym i najczęściej wykorzystywanym kapitałem obcym jest kredyt bankowy. Na dzisiejszym rynku funkcjonuje wiele instytucji bankowych, które oferują różnego rodzaju kredyty. Ważne jest odpowiednie przeanalizowanie ofert kredytowych i wybranie najkorzystniejszego wariantu.

Celem artykułu jest analiza ofert wybranych banków na finansowanie działalności bieżącej i inwestycyjnej przedsiębiorstw. W artykule przedstawiono pojęcie i istotę kredytu bankowego. Opisano wybrane rodzaje kredytów dla przedsiębiorstw. Wyjaśniono problematykę związaną z procedurami pozyskiwania kredytów. Dokonano analizy ofert czterech banków. Scharakteryzowano wybrane banki oraz porównano oferty kredytów obrotowych i inwestycyjnych dla przedsiębiorstw.

Słowa kluczowe: kredyt bankowy dla przedsiębiorstw, kredyt obrotowy, kredyt inwestycyjny, kapitał obcy.

WSTĘP

Dzisiejsza gospodarka wymaga od przedsiębiorstw szybkiej reakcji na rosnące potrzeby rynku. Przedsiębiorstwa chcąc efektywnie funkcjonować muszą się zmagać z wysoką konkurencją i dostosowywać do zmieniających się oczekiwań konsumentów. Postęp techniczny również zmusza je do zmian, które są niezbędne

---

¹ Studentka III roku na kierunku ekonomia Uniwersytetu Technologiczno – Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych, email: patrycja.bednarczyk19@gmail.com.

² Studentka III roku na kierunku ekonomia Uniwersytetu Technologiczno – Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych, email: ewelina.zapartowicz@wp.pl.

w dalszym ich rozwoju. Zakup nowych technologii, modernizacja produkcji, wprowadzenie lub udoskonalenie nowych produktów lub usług oraz wiele innych koniecznych inwestycji wiąże się z poniesieniem dużych nakładów. Środki własne mogą okazać się niewystarczające do ich pokrycia. Z tego względu ważny jest dostęp do obcych źródeł finansowania.

Tradycyjną i najpopularniejszą formą finansowania kapitałem obcym jest kredyt bankowy. Przedsiębiorstwa najczęściej decydują się na pozyskanie kapitału od banków komercyjnych w postaci kredytu obrotowego lub inwestycyjnego. Na wybór kredytów jako źródeł finansowania duży wpływ ma ich elastyczny charakter. Oznacza to, że wielkość i dynamika wykorzystania środków kredytowych na danym etapie inwestycji zależy od tempa jej realizacji.

Jednak pozyskanie dłużnego kapitału w postaci kredytu nie jest łatwe. Przedsiębiorstwa muszą wykazać odpowiednio wysokie zabezpieczenie, które da gwarancję bankowi, że w sytuacji problemów finansowych kredytobiorcy, odzyska on przynajmniej część pożyczonych środków pieniężnych. Dlatego przy ubieganiu się o kredyt duże znaczenie ma sytuacja finansowa przedsiębiorstwa oraz jego pozycja na rynku.

Przedsiębiorstwa decydując się na finansowanie kapitałem bankowym i chcąc utrzymać stabilną pozycję firmy muszą odpowiednio dobrać ofertę kredytową. Jednakże liczba funkcjonujących banków na rynku nie ułatwia tego zadania. Oferty banków mogą się różnić znacząco. Dlatego ważna jest analiza ofert kredytowych ze szczególnym uwzględnieniem wysokości kosztów kredytu.

1. POJĘCIE I ISTOTA KREDYTU

Według definicji opracowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego, kredyt jest to powierzenie środków pieniężnych kredytobiorcy na ściśle określony czas i ustalony cel. Kredytobiorca może korzystać z pieniędzy na konkretnych warunkach zgodnych z umową kredytową zawartą z bankiem. Ponadto zobowiązany jest do zwrotu wykorzystanej kwoty kredytu razem z odsetkami w ustalonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od pobranego kredytu (E. Radziszewski, 2015, s.10-15).

Banki komercyjne udzielające kredytów zarówno osobom indywidualnym, jak i podmiotom gospodarczym, inwestują środki pieniężne. Z tego względu ich podstawowym produktem jest kredyt, posiadający nadrzędny udział w aktywach instytucji. Kredyt jest bardzo ważnym czynnikiem w gospodarce rynkowej, gdyż sprzyja rozwojowi sfery produkcji wraz z konsumpcją. Przedsiębiorstwa, aby móc funkcjonować i rozwijać się muszą mieć płynność finansową. Kredyt bankowy jest im potrzebny do sfinansowania aktywów, które są konieczne do prawidłowego działania podmiotu (W. Wąsowski, 2004, s. 55-59). Udzielanie kredytów osobom fizycznym oraz podmiotom gospodarczym jest podstawową czynną operacją bankową. W wyniku tej operacji tworzy się stosunek ekonomiczny pomiędzy bankiem a kredytobiorcą. Udzielenie kredytu polega na powierzeniu przez bank kredyto-

biorcy pewnej sumy pieniędzy, natomiast kredytobiorca zobowiązany jest zwrócić przyznaną kwotę wraz z odsetkami w określonym terminie. Kredyt bankowy jest umową pomiędzy bankiem a kredytobiorcą. Zasady regulujące umowę kredytu bankowego zawarte są w regulaminie Prawa bankowego.

Najważniejsze zasady udzielenia kredytu obejmują (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe; tj. Dz.U.2018.0.2187):

- a) Cel, na który przyznano kredyt,
- b) Metodę zabezpieczenia spłaty kredytu,
- c) Kwotę i walutę w jakiej został udzielony kredyt,
- d) Zasady oraz termin, w którym kredyt ma zostać spłacony,
- e) Wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- f) Strony występujące w umowie,
- g) Zakres uprawnień banku do kontroli wykorzystania i spłaty kredytu,
- h) Wysokość prowizji w przypadku, kiedy umowa ją przewiduje,
- i) Zasady określające dokonywanie zmian oraz rozwiązywania umowy.

Istotnym elementem umowy kredytowej jest precyzyjne określenie celu na jaki mają zostać przeznaczone środki pieniężne. Bank ma prawo do skontrolowania czy kredyt jest odpowiednio wykorzystywany, zgodnie z warunkami zawartymi w umowie. Jeśli nie będzie to może wypowiedzieć umowę.

2. RODZAJE KREDYTÓW DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Banki oferują wiele rodzajów kredytów. Ze względu na zmieniające się potrzeby klientów cały czas kształtują się nowe ich rodzaje. To spowodowało wyodrębnienie wielu kryteriów podziału kredytów.

Biorąc pod uwagę termin spłaty wyróżnia się kredyty bankowe (W. L. Jaworski, Z. Zawadza, 2001, s. 274):

- a) Krótkoterminowe – są one udzielane na rok,
- b) Średnioterminowe – kredyt musi zostać spłacony od roku do 3 lat,
- c) Długoterminowe – termin spłaty kredytu jest dłuższy, niż 3 lata.

W zależności od celu na jaki przedsiębiorstwa potrzebują środków można wyróżnić dwa rodzaje kredytów (B. Korzeniewska, 2015, s. 166):

- a) Kredyt obrotowy - jest zaciągany przez przedsiębiorstwa w celu sfinansowania ich bieżącej działalności, która obejmuje produkcję, sprzedaż, zaopatrzenie oraz proces związany z rozliczeniami pieniężnymi. Przeznaczany jest często na wynagrodzenia dla pracowników oraz zobowiązania wobec dostawców.
- b) Kredyt inwestycyjny - potocznie nazywany kredytem sezonowym. Udzielany jest w celu rozwoju przedsiębiorstwa poprzez finansowanie zaplanowanych inwestycji. Firmy przeznaczają go na rozbudowę,

modernizację, wymianę technologii czy opracowanie i stworzenie nowej linii produkcji.

Podmioty gospodarcze mogą otrzymać kredyt w rachunku bieżącym oraz w rachunku kredytowym. Pierwszy rodzaj polega na tym, że środki udzielone przez bank mogą znajdować się w rachunku bieżącym kredytobiorcy w postaci salda debetowego. W umowie zostaje określony limit debetu, którego klient nie może przekroczyć. Istotą tego kredytu jest jego odnawialność, tzn. po każdej całkowitej lub częściowej spłacie kredytobiorca ma ponowną możliwość zadłużenia się. Jest on najczęściej przeznaczany na bieżące potrzeby firmy (W. Otta, 1998, s.12-13). Natomiast w przypadku kredytu w rachunku kredytowym zostaje otworzony odrębny rachunek kredytowy. Kredytobiorca może korzystać z niego bezpośrednio lub w formie przeksięgowania środków finansowych z rachunku kredytowego na rachunek bieżący (W. L. Jaworski, Z. Zawadza, 2001, s. 275).

3. PROCEDURA POZYSKIWANIA KREDYTU

Pierwszym etapem pozyskania kredytu jest złożenie wniosku o udzielenie kredytu. Musi on zawierać podstawowe informacje o potencjalnym kredytobiorcy, kwotę i cel kredytu, okres kredytowania i spłacenia kredytu oraz formę zabezpieczenia. Poza tym powinien zostać uzupełniony o załączniki z dodatkowymi informacjami o sytuacji ekonomicznej firmy.

Tab. 1. Elementy wniosku o udzielenie kredytu

Elementy wniosku kredytowego	Opis elementów
1. Informacje o potencjalnym kredytobiorcy	a) Dane wnioskodawcy (nazwa oraz adres firmy, rodzaj jej działalności) b) Dokumenty o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej c) Informacje o działalności firmy (miejsce i rok powstania oraz rodzaj działalności) d) Udziałowcy spółki i informacja o nich e) Status prawny firmy f) Dane o zadłużeniu firmy g) Zaświadczenie banku o rachunku bieżącym firmy
2. Waluta oraz kwota kredytu	Zasada swobody pozwala kredytobiorcy na wybranie waluty i kwoty kredytu
3. Cel przeznaczenia kredytu	Kredytobiorca musi określić cel na jaki zostaną przeznaczone środki pieniężne oraz który uzasadnia wybór danego rodzaju kredytu
4. Okres kredytowania i terminy spłaty kredytu	Okres, w którym kredytobiorca musi spłacić kredyt
5. Zabezpieczenie kredytu	Określenie formy zabezpieczania, które w razie trudności ze spłatą kredytu, daje gwarancję bankowi odzyskania pożyczonych środków pieniężnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie B. Piasecki, *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Łódź 2001, s.454.

Przedsiębiorca w formie załączników dołącza też do wniosku o udzielenie kredytu informacje o aktualnym stanie firmy, w których przedstawia informacje o:

- a) Przedmiocie prowadzonej działalności,
- b) Aktywach firmy,
- c) Pozycji firmy na rynku,
- d) Głównych odbiorcach, dostawcach oraz konkurentach przedsiębiorstwa,
- e) Bilansie obejmującym ostatnie 3 lat lub okres od początku działania firmy,
- f) Aktualne sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa.

Druga część dotyczy określenia przyszłej sytuacji firmy i powinna zawierać:

- a) Informacje o przybliżonej wielkości sprzedaży potwierdzone zamówieniami na produkty lub podpisanymi umowami eksportowymi,
- b) Przedstawienie kosztów inwestycji oraz harmonogramu jej realizacji,
- c) Zaprezentowanie struktury nakładów finansowych,
- d) Przedstawienie sprawozdań finansowych, które obejmują cały okres kredytowania.

Nie wszystkie informacje oraz dokumenty muszą być wymagane przez bank komercyjny, zwłaszcza kiedy wnioskodawca to stały klient, a bank dobrze zna jego sytuację ekonomiczną oraz majątkową i ma gwarancję spłaty kredytu w terminie (B. Piasecki, 2001, s. 457).

Działalność banków ukierunkowana jest na pozyskanie zysku z transakcji przeprowadzonej z klientem. Z tego względu ważna jest dla nich terminowa spłata kredytów. Banki w celu ochrony przez nieterminowymi spłatami kredytu po otrzymaniu wniosku wyrażającego chęć zaciągnięcia kredytu, sprawdzają zdolność kredytową klienta. Oceniają czy kredytobiorca będzie zdolny do spłaty kredytu w określonym terminie. Ocena zdolności kredytowej jest uzależniona od okresu korzystania z kredytu, co oznacza że:

- a) W sytuacji krótkoterminowego kredytu obrotowego - ocena zdolności kredytowej polega na ocenie bieżącej sytuacji jednostki, która ubiega się o kredyt. Jest to rodzaj tak zwanej bieżącej zdolności kredytowej.
- b) Kiedy jednostka chce uzyskać kredyt inwestycyjny lub obrotowy krótkoterminowy, średnioterminowy lub długoterminowy, oprócz aktualnej zdolności kredytowej ocenie podlega także zdolność kredytowa badana w całym okresie korzystania z kredytu.

Narzędziem pozwalającym na ocenę zdolności kredytowej jest analiza finansowa. Informuje o sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i wpływających na nią czynnikach. Określa stopień ryzyka, który wiąże się z udzieleniem kredytu klientowi. Zawiera podstawowe informacje, które dotyczą działalności przedsiębiorstwa, np. pozycję finansową na rynku, sytuację ekonomiczną i majątkową, wynik finansowy, koszty i przychody ze sprzedaży.

Istotnym źródłem informacji o sytuacji finansowej firmy jest sprawozdawczość finansowa, która obejmuje bilans i rachunek wyników. Bilans pozwala na ocenienie kondycji finansowej przedsiębiorstwa, zaś rachunek wyników informuje o efektywności gospodarowania. Te dwa elementy w działalności gospodarczej wzajemnie się uzupełniają. Kondycja finansowa ma znaczny wpływ na efektywność gospodarowania. Natomiast efektywność gospodarowania decyduje o kondycji finansowej przedsiębiorstwa. Na podstawie informacji umieszczonych w zestawieniu bilansowym bank może dokonać analizy struktury źródeł finansowania oraz oszacować majątek przedsiębiorstwa (L. Bednarski, 2007, s. 17).

Po dokonaniu oceny zdolności kredytowej, bank decyduje czy akceptuje wniosek o udzielenie kredytu czy też go odrzuca. Jeśli wniosek zostanie pozytywnie rozpatrzony to następuje skonstruowanie i podpisanie umowy kredytowej.

Umowa kredytowa powinna być przejrzysta. Powinny się w niej znaleźć takie elementy jak (A. Rutkowski, 2007, s. 283):

- a) Numeracja stron umowy,
- b) Waluta w jakiej zostanie udzielony kredyt,
- c) Kwota kredytu,
- d) Cel kredytu,
- e) Okres spłaty kredytu i odsetek,
- f) Zabezpieczenie kredytu,
- g) Warunki wypowiedzenia umowy,
- h) Możliwość wprowadzania zmian w umowie kredytowej,
- i) Konsekwencje wynikające z nie wywiązania się z płatności,
- j) Dodatkowe warunki umowy kredytowej.

Instytucje bankowe zakładają, że sytuacja ekonomiczna kredytobiorcy może się zmienić. Stąd też, banki wymagają odpowiedniego zabezpieczenia kredytu, które pozwoli na zwrócenie chociaż części udzielonych środków (A. Rutkowski, 2007, s. 196). Zabezpieczenia mogą mieć formę:

- a) Zablockowania środków na rachunku bankowym – w sytuacji powstania zaległych roszczeń, środki na rachunku bankowym lub powierzono depozyty instytucji bankowej, zostają wyodrębnienie i udostępnione bankowi (L. Gromadzki, 2001, s.199).
- b) Hipoteka – obciążenie nieruchomości kredytobiorcy. Wierzyciel otrzymuje prawa do nieruchomości (Z. Dobosiewicz, 2011, s. 201).
- c) Zastaw – może dotyczyć rzeczy ruchomych lub praw, które mogą podlegać zbytowowi (Z. Dobosiewicz, 2011, s. 200).
- d) Kaucja – kredytobiorca składa do banku wszelkie wartościowe rzeczy, tj. środki pieniężne, bony i książeczki oszczędnościowe (Z. Zawadzka, W.L. Jaworski, 2008, s.424).
- e) Poręczenie – polega na wystawieniu weksla w formie awalu, co oznacza, że poręczyciel zobowiązuje się na równi z wystawcą weksla

do spłaty kredytu w ustalonym terminie. Druga opcja to poręczenie według prawa cywilnego. Ta forma zobowiązuje poręczyciela do spłaty kredytu, kiedy kredytobiorca nie wywiąże się ze swojego zobowiązania (Z. Zawadzka, W.L. Jaworski, 2008, s.424).

- f) Przelew wierzytelności – na jego podstawie prawo do przychodów ze sprzedaży towarów i usług przechodzi z kredytobiorcy na bank (Z. Krzyżkiewicz, 2002, s. 135).
- g) Przystąpienie do długu – kredytobiorca udziela pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym osobie trzeciej, która jest zobowiązana spłacić kredyt (Z. Krzyżkiewicz, s.135).
- h) Weksel in blanco – zawiera on podpis osoby wystawiającej, ale nie ma na nim daty ani sumy zobowiązania. Tę formę zabezpieczania bank stosuje w przypadku kredytobiorców, których sytuację finansową dobrze zna (M. Iwanicz-Drozdowska, W. L. Jaworski, Z. Zawadzka, 2010, s.273).

Koszt i rodzaj zabezpieczenia zależy od czasu na jaki kredyt jest udzielany. Banki w przypadku krótkookresowych kredytów na sfinansowanie działalności bieżącej mogą nie wymagać dodatkowego zabezpieczenia. Natomiast zabezpieczenia średniookresowych i długookresowych kredytów są już konieczne i bardziej skomplikowane (M. Iwanicz-Drozdowska, W. L. Jaworski, Z. Zawadzka, 2010, s.275).

4. PORÓWNANIE OFERT KREDYTOWYCH WYBRANYCH BANKÓW KOMERCYJNYCH DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Do analizy porównawczej wybrano cztery banki o różnych ofertach kredytowych. Pierwszym analizowanym bankiem jest Bank Pocztowy. Działa on na rynku od 1990 roku, kiedy to został otwarty w Bydgoszczy. Akcjonariuszami tego banku są Poczta Polska, która posiada 75% akcji oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., do której należy 25% akcji. Ze względu na większe udziały Poczty Polskiej nosi on nazwę Banku Pocztowego. W całym kraju funkcjonuje około 4,7 tys. placówek pocztowych. Natomiast produkty finansowe oferowane przez ten bank sprzedawane są w 800 placówkach, Pocztowych Strefach Finansowych oraz mikro oddziałach. W ofercie banku znajdują się konta osobiste i oszczędnościowe, lokaty terminowe, kredyty, karty kredytowe, fundusze inwestycyjne, produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe, rachunki bieżące i inne usługi finansowe (Bank Pocztowy, 2019).

Drugi wybrany bank to Credit Agricole. Działa on w ramach największych i najstabilniejszych grup finansowych na świecie, które funkcjonują w 47 krajach i obsługują ponad 51 milionów klientów. Bank ten pełni społeczne funkcje, gdyż zajmuje się działaniami z obszaru CSR, przyczynia się do dobrobytu społeczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju. W ofercie tego banku znajdują się konta oso-

biste i oszczędnościowe, różnego rodzaju kredyty, lokaty terminowe, karty kredytowe, fundusze inwestycyjne oraz produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne (Credit Agricole, 2019).

Następnym analizowanym bankiem jest mBank, który działa na rynku od 1986 roku, wcześniej jako Bank Rozwoju Eksportu. W 2013 roku nazwa firmy zmieniła się w mBank oraz została przyjęta jako nazwa marki BRE i MultiBanku. Od tej pory bank zyskał nowy wygląd i nowe wartości. Bank ten opiera się na innowacyjnych rozwiązaniach. Jest jednym z prekursorów bankowości w Polsce i jako pierwszy wprowadził w pełni bankowość internetową w Polsce. Aktualnie rozwija bankowość mobilną oraz online. W ofercie mBanku można zleżyć konta osobiste, oszczędnościowe, firmowe i walutowe, lokaty, kredyty gotówkowe, odnawialne, hipoteczne, samochodowe i firmowe, fundusze inwestycyjne, produkty ubezpieczeniowe i inne produkty finansowe (mBank, 2019).

Ostatnim badanym bankiem jest jedna z największych i najpopularniejszych instytucji finansowych w Polsce. Bank PKO BP pełni również wiodącą rolę w grupach finansowych Europy Środkowo-Wschodniej. Jest liderem kapitałowym pod względem skali działania, liczby klientów, kapitałów własnych, aktywów oraz szerokiej sieci dystrybucji. Powstał on w Warszawie w 1919 roku. Od 2004 roku znajduje się na Giełdzie Papierów Wartościowych jako spółka. Bank ten obejmuje spółki zależne, współzależne oraz stowarzyszone z bankiem. W ten sposób oferta banku jest rozszerzona o inne produkty, takie jak leasing, factoring czy możliwość rozliczeń elektronicznych dokonywanych za pomocą karty. Dodatkowo, spółki wchodzące w skład Grupy PKO BP działają również na rynku nieruchomości.

Analizowane oferty w tabeli 2 przedstawiają propozycje kredytu bieżącego dla przedsiębiorstw. Porównywane dane pochodzą z czterech banków i są one z 2019 roku. Prezentowane oferty kredytowe odnoszą się dla kredytu obrotowego na sumę 50 tys. i okres 3 lat.

Łączny koszt kredytu obejmuje sumę odsetek, prowizję, koszt ubezpieczenia oraz inne opłaty związane z kredytem. Większość banków wymaga również prowadzenia rachunku firmowego, co również liczy się z dodatkowymi opłatami. Koszty kredytu w analizowanych ofertach wahają się od 4 874,73 zł w Banku Pocztowym do 8 200,62 zł w banku mBank. Jest to prawie dwukrotna różnica. W banku PKO BP koszty kredytu nie zostały określone, ponieważ zależą od wielkości wykorzystania środków przez kredytobiorcę i można je ustalić dopiero na koniec kredytowania. Wynika to z tego, że kredyt obrotowy w tym banku może zostać zaciągnięty tylko w rachunku bieżącym. Podane oprocentowania wszystkich kredytów mogą ulec zmianie. Jest to związane z tym, że badane oferty opierają się na zamiennej stawce WIBOR oraz marży. Należy zauważyć, że wszystkie banki pobierają prowizję od udzielonego kredytu. Jej wysokość wynosi od 1% do 3,5%. Analizując oferty pod względem kosztu kredytu najlepiej przedstawia się oferta Banku Pocztowego. Jednakże korzystna może być także oferta banku PKO BP, ale

jest ona dość ryzykowna. Kredytobiorca musi pilnować wysokości wydatkowanych środków z kredytu.

Tab. 2. Propozycje czterech ofert wybranych banków na finansowanie działalności bieżącej przedsiębiorstw

Lp.	Bank	Oprocentowanie	Prowizja	Rata	Koszt kredytu (1)	Inne koszty
1.	Bank Pocztowy	6,14% (2)	1%	1 524,27 zł	4 873,72 zł	1% min. 500 zł - opłata za rozpatrzenie wniosku, opłata za administrowanie
2.	Credit Agricole	6,72% (3)	1,50%	1 537,30 zł	6 092,87 zł	brak
3.	mBank	7,87% (4)	3,50%	1 563,82 zł	8 200,60 zł	2% - wcześniejsza spłata kredytu
4.	PKO BP (5)	5,76% (5)	2%	1 250 zł (6)	n/d	25 zł - mies. opłata za rachunek jeśli działalność jest prowadzona krócej niż 12 mies., 0,006% - dziennie od niewykorzystanej kwoty kredytu
(1) Za łączny koszt kredytu uważa się sumę odsetek, prowizję, koszt ubezpieczenia, inne opłaty około-kredytowe, prowadzenie rachunku jeśli jest wymagany, (2) Oprocentowanie: WIBOR 1M + 4,50% marża, (3) Oprocentowanie: WIBOR 3M + 5% marża, (4) Kredyt w rachunku bieżącym - kredyt spłacany jednorazowo na koniec okresu kredytowania, (5) Oprocentowanie: WIBOR 3M + 4,01% marża, (6) Wysokość raty kapitałowej bez odsetek.						

Źródło: <https://www.bankier.pl> [dostęp 10.06.2019].

W tabeli 3 zostały przedstawione oferty czterech wybranych banków dla kredytu inwestycyjnego. Przedstawione propozycje kredytu są na kwotę 50 tys zł, przy 10% wkładzie własnym oraz na okres 3 lat.

Tab. 3. Propozycje czterech ofert wybranych banków na finansowanie działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw

Lp.	Bank	Oprocentowanie	Prowizja	Rata	Koszt kredytu (1)	Inne koszty
1.	Bank Pocztowy	6,39% (2)	1%	1 376,99 zł	4 570,34 zł	1% min. 500 zł- opłata za rozpatrzenie wniosku, opłata za administrowanie
2.	Credit Agricole	5,72% (3)	1,50%	1 363,29 zł	4 749,03 zł	brak
3.	mBank	5,72% (4)	2%	1 363,29 zł	5 278,37 zł	0,2% min. 200 zł - opłata za rozpatrzenie wniosku, 0,25% - wcześniejsza spłata
4.	PKO BP	5,71% (5)	1,50%	1 250 zł (6)	n/d	25 zł - mies. opłata za rachunek jeśli działalność jest prowadzona krócej niż 12 mies., 0,006% - dziennie od niewykorzystanej kwoty kredytu

(1) Za łączny koszt kredytu uważa się sumę odsetek, prowizję, koszt ubezpieczenia, inne opłaty około-kredytowe, prowadzenie rachunku jeśli jest wymagany,
 (2) Oprocentowanie: WIBOR 1M + 4,75% marża,
 (3) Oprocentowanie: WIBOR 3M + 4% marża,
 (4) Oprocentowanie: WIBOR 3M + 4% marża,
 (5) Oprocentowanie: WIBOR 3M + 3,96% marża,
 (6) Wysokość raty kapitałowej bez odsetek.

Źródło: <https://www.bankier.pl> [dostęp 10.06.2019].

Z analizy ofert kredytu inwestycyjnego wynika, że najniższe koszty kredytu oferuje Bank Pocztowy i wynoszą one 4 570, 34 zł, a najwyższe bank mBank w wysokości 5 278, 37 zł. Koszty kredytu w banku PKO BP liczone są pod koniec kredytowania w związku z koniecznością zaciągnięcia kredytu w rachunku bieżącym. W sytuacji kredytu inwestycyjnego podobnie jak w kredycie obrotowym, oprocentowania mogą ulegać zmianie ze względu na to, że wszystkie oferty opierają się na zmiennej stawce WIBOR oraz marży.

Wysokość prowizji w prezentowanych ofertach waha się od 1% do 2%. W przypadku banku PKO BP kredyt nie zostanie udzielony bez wkładu własnego. W pozostałych trzech bankach przy finansowaniu 100% wartości kredytu, warunki nie zmieniają się.

Najkorzystniejsza pod względem kosztów kredytu jest oferta Banku Poczтового. Natomiast oferta banku PKO BP może być równie konkurencyjna, ale wymaga stałej kontroli nad wykorzystywanymi środkami kredytowymi.

Kredyt obrotowy służy do finansowania bieżących potrzeb przedsiębiorstwa i zazwyczaj łatwiej go uzyskać niż kredyt inwestycyjny. Pozwala on na utrzymanie płynności finansowej i zabezpieczenia się przed zobowiązaniami wobec dostawców oraz pracowników. Natomiast kredyt inwestycyjny zaciągany jest na rozwój przedsiębiorstwa i na dłuższy czas kredytowania.

PODSUMOWANIE

Kredyty bankowe są tradycyjną i ważną formą finansowania przedsiębiorstw. Pozwalają na pokrycie bieżącej działalności firmy i jej zobowiązań. Ponadto dają możliwość finansowania inwestycji niezbędnych do dalszego rozwoju przedsiębiorstw. Bank, który jest kredytodawcą i wierzycielem udziela środków do dyspozycji kredytobiorcy, czyli dłużnika na ściśle określony czas i cel, ryzykując przy tym, że klient może stracić płynność finansową i nie spłacić kredytu. Dlatego niezbędne jest sprawdzenie zdolności kredytowej podmiotu przez instytucję bankową oraz ustalenie odpowiedniego zabezpieczenia kredytu w razie trudności ze spłatą. Zabezpieczenie jest formą gwarancji dla banku, otrzymania całości udzielonych pieniędzy lub przynajmniej jej części.

Osoba ubiegająca się o kredyt musi przejść przez szereg wymaganych procedur. Początkowy etap obejmuje złożenie wniosku o udzielenie kredytu. Wniosek musi być prawidłowo wypełniony i zawierać wszystkie wymagane przez bank elementy. Przede wszystkim informacje o potencjalnym kredytobiorcy, kwotę oraz walutę kredytu, cel, na który będą przeznaczone środki pieniężne, okres kredytowania i czas spłaty kredytu oraz formę zabezpieczenia. Poza tym do wniosku należy dołączyć załączniki o aktualnym stanie firmy oraz przewidywanej jej przyszłej sytuacji. Na podstawie wniosku o udzielenie kredytu bank ocenia zdolność kredytową i podejmuje decyzję czy kredyt zostanie przyznany. Jeśli potencjalny kredytobiorca wykaże się prawidłową sytuacją ekonomiczną, dobrze prosperującą pozycją rynkową i odpowiednim zabezpieczeniem to bank akceptuje wniosek, następuje skonstruowanie umowy oraz jej podpisanie.

Przedsiębiorstwa w zależności od tego na co chcą przeznaczyć środki mają do wyboru kredyty obrotowe i inwestycyjne. Najczęściej korzystają z kredytów obrotowych, które przeznaczają na działalność bieżącą. Przeznaczają je na aktualne wydatki m.in. na zobowiązania wobec dostawców, wynagrodzenia dla pracowników, zakup materiałów i inne bieżące potrzeby firmy. Zaletą tego typu kredytów jest brak potrzeby wkładu własnego. Natomiast, kiedy przedsiębiorstwa chcą zain-

westować w rozwój działalności to wybierają kredyty inwestycyjne. Wykorzystywane są one, np. do rozbudowy firmy, wymiany sprzętu, rozszerzenia stanowisk pracy. Kredyty inwestycyjne są udzielane na dłuższy okres i wymagają zazwyczaj wkładu własnego. W przypadku tego rodzaju kredytu musi zostać ściśle określony cel przeznaczenia środków, którego realizacji przedsiębiorstwa będą się trzymały.

Na polskim rynku funkcjonuje wiele instytucji bankowych. Z tego względu przedsiębiorstwa mają duży wybór konkurencyjnych ofert. Ich analiza jest niezbędna do dobrania najkorzystniejszego wariantu kredytowania. Kredyt bankowy jest kapitałem dłużnym, dlatego nie powinno się go wybierać bez wcześniejszych przemyśleń. Należy zwrócić uwagę na koszty kredytu, które zależą od wysokości oprocentowania, pobieranej prowizji, kosztów związanych z ubezpieczeniem oraz prowadzeniem rachunku bankowego i innych opłat. Kredyty obrotowe i inwestycyjne oferowane dla przedsiębiorstw w Polsce charakteryzują się znaczną odmiennością ofert. Mają one różne wymagania oraz inne kryteria kosztowe, co powoduje, że koszty kredytów w zależności od banku mogą istotnie się różnić.

BIBLIOGRAFIA

1. Bankier, <https://www.bankier.pl> [dostęp 10.06.2019].
2. Bank pocztowy, <https://www.pocztowy.pl/indywidualni/> [dostęp 10.06.2019].
3. Bednarski L., *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 2007.
4. Credit Agricole, <https://www.credit-agricole.pl/> [dostęp 10.06.2019].
5. Dobosiewicz Z., *Bankowość*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2011.
6. Gromadzki L., *Gwarancyjne sposoby zabezpieczeń bankowych*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania, Warszawa 2001.
7. Iwanicz-Drozdowska M., Jaworski W. L., Zawadzka Z., *Bankowość. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa, 2010.
8. Jaworski W. L., Zawadzka Z., *Bankowość*, Poltext, Warszawa 2001.
9. Korzeniewska B., *Kredyt w przedsiębiorstwie* [w:] *Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku. Nauki Ekonomiczne*, Płock 2015.
10. Krzyżkiewicz Z., *Podręcznik do nauki bankowości*, Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa 2002.

11. Otta W., *Działalność kredytowa banku*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 1998.
12. MBank, <https://www.mbank.pl/indywidualny/> [dostęp 10.06.2019].
13. Piasecki B., *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Lódź 2001.
14. Radziszewski E., Departament Licencji Bankowych, Instytucji Płatniczych i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo- Kredytowych. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, *Banki i system bankowy. Kredyt- cel i znaczenie w gospodarce i społeczeństwie z uwzględnieniem aspektów praktycznych (umowy)*, CEDUR, Warszawa 2015.
15. Rutkowski A., *Zarządzanie finansami*, PWE, Warszawa 2007.
16. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe; tj. Dz.U.2018.0.2187.
17. Wąsowski W., *Ekonomika i finanse banku komercyjnego*, Difin, Warszawa 2004.
18. Zawadzka Z., Jaworski W. L. (red.), *Bankowość. Podręcznik akademicki*, Poltext, Warszawa 2008.

BANK CREDIT AS A SOURCE OF ACTIVITY ENTERPRISE FINANCING

Abstract

Enterprises use various sources of financing their activities. Equity capital may not be sufficient for their further development. Therefore, they decide to acquire foreign capital. The traditional and most frequently used foreign capital is a bank loan. Today, there are many banking institutions on the market that offer different types of loans. It's important to properly assess the loan offer and select the best proposal.

The purpose of the article is to analyze offers of selected banks for financing current and investment activity of enterprises. The article presents the concept and essence of a bank loan. Selected types of loans for enterprises was described. Problems related to the procedures for obtaining loans were explained. The offers of four banks were analyzed. The selected banks were characterized and the offer of working capital loans and investment loans was compared.

Keywords: bank loan for enterprises, working capital loan, investment loan, foreign capital.